

TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2010. gada 14. janvārī\*

Apvienotās lietas C-430/08 un C-431/08

par diviem lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *VAT and Duties Tribunal, Edinburgh* (Apvienotā Karaliste), un *VAT and Duties Tribunal, Northern Ireland* (Apvienotā Karaliste), iesniedza ar lēmumiem, kas pieņemti 2008. gada 23. septembrī un kas Tiesā reģistrēti 2008. gada 29. septembrī, tiesvedībās

***Terex Equipment Ltd*** (C-430/08),

***FG Wilson (Engineering) Ltd*** (C-431/08),

***Caterpillar EPG Ltd*** (C-431/08)

pret

***Commissioners for Her Majesty's Revenue & Customs.***

\* Tiesvedības valoda — angļu.

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: trešās palātas priekšsēdētājs, kas pilda ceturtās palātas priekšsēdētāja funkcijas, K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], tiesneši E. Juhāss [*E. Juhász*], Dž. Arestis [*G. Arestis*], J. Malenovskis [*J. Malenovský*] un T. fon Danvics [*T. von Danwitz*] (referents),

ģenerālvokāts M. Pojarešs Maduru [*M. Poiares Maduro*], sekretāre S. Stremholma [*C. Strömholm*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2009. gada 24. septembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Terex Equipment Ltd* vārdā — Dž. Vaits [*J. White*], *barrister*,

— *FG Wilson (Engineering) Ltd* un *Caterpillar EPG Ltd* vārdā — Dž. Salmonds [*G. Salmond*], *solicitor*, un R. Kordara [*R. Cordara*], *QC*,

— Apvienotās Karalistes valdības vārdā — H. Volkere [*H. Walker*], pārstāve, kurai palīdz S. Mūra [*S. Moore*], *barrister*,

— Čehijas valdības vārdā — M. Smoleks [*M. Smolek*], pārstāvis,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — L. Bujona [*L. Bouyon*] un R. Liāls [*R. Lyal*],  
pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklaušīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

## Spriedums

- 1 Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt 78., 203., 204. un 239. pantu Padomes 1992. gada 12. oktobra Regulā (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (OV L 302, 1. lpp.; turpmāk tekstā — “Muitas kodekss”), kā arī 865. pantu Komisijas 1993. gada 2. jūlija Regulā (EEK) Nr. 2454/93, ar ko nosaka īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (OV L 253, 1. lpp.), kas grozīta ar Komisijas 1998. gada 29. jūlija Regulu (EK) Nr. 1677/98 (OV L 212, 18. lpp.; turpmāk tekstā — “īstenošanas regula”).
- 2 Šie lūgumi tika iesniegti tiesvedībā starp *Terex Equipment Ltd* (turpmāk tekstā — “*Terex*”), kā arī *FG Wilson (Engineering) Ltd* (turpmāk tekstā — “*Wilson*”) un *Caterpillar EPG Ltd* (turpmāk tekstā — “*Caterpillar*”) un *Commissioners for Her Majesty’s Revenue & Customs* saistībā ar to, kādas sekas ir tam, ka preču, par kurām ir runa pamata prāvā un kuras bija pakļautas ievešanas pārstrādei režīmam, atkalizvešanas deklarācijās bija norādīts nepareizs muitas procedūras kods, kas nozīmē Kopienas preču eksportu.

## Atbilstošās tiesību normas

3 Muitas kodeksa 4. panta 7., 8. un 13. punktā ir norādīts:

“Šajā Kodeksā terminiem ir šāda nozīme:

[..]

7. “Kopienas preces” nozīmē preces, kas ir:

— [..]

— ievestas no valstīm vai teritorijām, kas neveido Kopienas muitas teritoriju, un ir laistas brīvā apgrozībā,

— [..]

8. “Ārpuskopienas preces” nozīmē preces, kas nav minētas 7. [..]punktā.

Neskarot 163. un 164. pantu, Kopienas preces zaudē savu statusu, kad tās ir faktiski izvestas no Kopienas muitas teritorijas.

[..]

13. “Muitas dienestu uzraudzība” nozīmē šo dienestu vispārējo darbību, lai nodrošinātu, ka tiek ievēroti muitas noteikumi un — attiecīgos gadījumos — citi noteikumi, kas piemērojami precēm muitas uzraudzībā.”

4 Minētā kodeksa 37. pantā ir noteikts:

“1. Preces, kas ievestas Kopienas muitas teritorijā, no to ieviešanas brīža atrodas muitas uzraudzībā. Tās var pakļaut muitas dienestu kontrolei saskaņā ar spēkā esošajiem noteikumiem.

2. Tām ir jāpaliek šādā uzraudzībā tik ilgi, cik vajadzīgs, lai noteiktu to statusu muitā, ja tas vajadzīgs, un, neskarot 82. panta 1. punktu, ārpuskopienas preču gadījumā — līdz to muitas statuss tiek nomainīts, tās nonāk brīvajā zonā vai brīvajā noliktavā vai tās ir atkal izvestas vai iznīcinātas saskaņā ar 182. pantu.”

5 Muitas kodeksa 59. panta 2. punktā ir noteikts:

“Kopienas preces, kuras ir deklarētas izvešanai, izvešanai pārstrādei, tranzītam vai ievēšanai muitas noliktavā, ir pakļautas muitas uzraudzībai no muitas deklarācijas pieņemšanas brīža līdz brīdim, kad tās atstāj Kopienas muitas teritoriju vai tiek iznīcinātas vai kad muitas deklarācija tiek atzīta par nederīgu.”

6 Saskaņā ar minētā kodeksa 78. pantu:

“1. Pēc preču atlaišanas muitas dienesti var pēc sava ieskata vai pēc deklarētāja lūguma izdarīt deklarācijā labojumus.

2. Pēc preču atlaišanas, lai pārliecinātos par deklarācijas datu pareizību, muitas dienesti var pārbaudīt tirdzniecības dokumentus un datus par attiecīgo preču ievēšanu un izvešanu vai sekojošajām tirdznieciskām darbībām ar šīm precēm. [..]

3. Ja deklarācijas pārskatīšanas rezultātā vai pēc muitas pārbaudē atklājas, ka attiecīgās muitas procedūras noteikumi ir piemēroti, pamatojoties uz nepatiesu vai nepilnīgu informāciju, muitas dienesti saskaņā ar pastāvošajiem noteikumiem veic pasākumus, kas nepieciešami, lai stāvokli izlabotu, ņemot vērā tiem pieejamo jauno informāciju.”

7   Saskaņā ar Muitas kodeksa 79. panta pirmo daļu “preču laišana brīvā apgrozībā dod ārpuskopienas precēm Kopienas preču statusu”.

8   Muitas kodeksa 161. panta 5. punktā ir noteikts:

“Izvešanas deklarācija iesniedzama muitas iestādē, kas uzrauga vietu, kur ir reģistrēts izvedējs vai kur preces tiek iepakotas vai iekrautas izvešanai. Izņēmumus nosaka saskaņā ar Komitejas procedūru.”

9   Minētā kodeksa 182. panta 3. punktā ir noteikts:

“[...] Ja paredzēts atkal izvest preces, kas nodotas kādā muitas procedūrā ar ekonomisku nozīmi, atrazdamās Kopienas muitas teritorijā, tad jāiesniedz muitas deklarācija 59.–78. panta nozīmē. Šajos gadījumos piemēro 161. panta 4. un 5. punktu.

[..]”

10 Muitas kodeksa 203. panta 1. punktā ir noteikts:

“Ievedmuitas parāds rodas:

— nelikumīgi izņemot no muitas uzraudzības ar ievedmuitas nodokli apliekamās preces.”

11 Muitas kodeksa 204. pantā ir noteikts:

“1. Ievedmuitas parāds rodas:

a) neizpildot kādu no pienākumiem, ko uzliek ievedmuitas nodoklim pakļaujamo preču pagaidu glabāšana vai tās muitas procedūras izmantošana, kurā tās nodotas, vai,

[..]

gadījumos, kas nav minēti 203. pantā, ja vien netiek konstatēts, ka neizpildīšana nav būtiski iespaidojusi attiecīgās pagaidu glabāšanas vai muitas procedūras pareizu norisi.



2. Muitas parāds rodas vai nu brīdī, kad pienākums, kura neizpildīšana rada muitas parādu, netiek vairs pildīts, vai brīdī, kad preces tiek nodotas attiecīgajā muitas procedūrā, ja pēcāk tiek konstatēts, ka faktiski nav bijis izpildīts kāds nosacījums, kas regulē preču nodošanu attiecīgajā procedūrā ar pazeminātas ievadmuitas nodokļa likmes vai nulles likmes piemērošanu sakarā ar preču galapatēriņu.

[..]”

12 Muitas Kodeksa 236. pantā ir noteikts:

“1. [..]

Ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļi ir jāatmaksā, ja tiek konstatēts, ka to maksāšanas brīdī šāda muitas nodokļu summa pēc likuma nav bijusi maksājama vai ka tā iegrāmatota pretēji 220. panta 2. punktam.

Atmaksu vai atlaišanu neizdara, ja par pamatu tādas summas samaksai vai iegrāmatošanai, kura pēc likuma nav bijusi maksājama, bijusi attiecīgās personas apzināta rīcība.

2. Ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļus atmaksā vai atlaiž, pamatojoties uz iesniegumu, kas attiecīgajai muitas iestādei iesniegts triju gadu laikā no dienas, kad šo muitas nodokļu summa darīta zināma parādniekam.

Šo termiņu pagarina, ja attiecīgā persona sniedz pierādījumus, ka minētajā termiņā iesniegumu nav varējusi iesniegt neparedzamu apstākļu vai nepārvaramas varas dēļ.

Ja šajā laikā muitas dienesti paši atklāj, ka pastāv kādi no 1. punkta pirmajā un otrajā daļā aprakstītajiem apstākļiem, tie atmaksā vai atlaiž nodokli pēc savas ierosmes.”

13 Īstenošanas regulas 865. pantā ir noteikts:

“Muitas deklarācijas uzrādīšanu par attiecīgām precēm vai līdzīgas darbības ar tādu pašu juridisko spēku, kā arī dokumenta uzrādīšanu muitas iestādēm ar nolūku saņemt to vīzu uzskata par muitas uzraudzības pārtraukšanu Kodeksa 203. panta 1. punkta izpratnē, ja šo darbību iznākumā precēm nepareizi piešķirts Kopienas muitas statuss.

Attiecībā uz aviosabiedrībām, kam ir atļauts izmantot vienkāršotu tranzīta procedūru, izmantojot elektronisku apstiprinājumu, tomēr uzskata, ka preces nav noņemtas no muitas uzskaites, ja pēc attiecīgās personas ierosmes vai viņas vārdā ar tām rīkojas kā ar ārpuskopienas statusa precēm, pirms muitas dienesti atklāj nelikumīgu stāvokli, un ja attiecīgās personas izturēšanās neliecina par krāpniecisku darbību.”

## Pamata prāvas un prejudiciālie jautājumi

*Lieta C-430/08*

- 14 *Terex* ir uzņēmums, kas ražo buldozerus. Tas importē dažādas detaļas, kuras tiek iemontētas šajos transportlīdzekļos. Šīs importētās detaļas ir atbrīvotas no muitas nodokļa saskaņā ar ieviešanas pārstrādei režīmu, kas ir izklāstīts Muitas kodeksa 114.–129. pantā. Šie transportlīdzekļi tiek pārdoti pircējiem, kas atrodas Kopienā, un pircējiem, kas atrodas ārpus Kopienas.
- 15 Ja šīs preces tiek atkalizvestas saskaņā ar ieviešanas pārstrādei režīmu, nav jāmaksā nekāds nodoklis.
- 16 No 2000. gada janvāra līdz 2002. gada jūlijam muitas aģenti, kas rīkojās *Terex* vai pircēju vārdā, ierakstīja eksporta deklarācijās muitas procedūras kodu 10 00, kas apzīmē Kopienas preču eksportu, tā vietā, lai ierakstītu kodu 31 51, kas attiecas uz tādu preču atkalizvešanu, saistībā ar kurām netiek uzlikts nodoklis.
- 17 Muitas iestādes uzskatīja, ka atkalizvešanas deklarāciju, kas iesniegtas ar nepareizo kodu, rezultātā precēm pamata prāvā tika nepamatoti piešķirts Kopienas preču statuss, līdz ar ko radās muitas parāds saskaņā ar Muitas kodeksa 203. panta 1. punktu un īstenošanas regulas 865. pantu. Katrā ziņā muitas parāds neradās saskaņā ar Muitas kodeksa 204. panta 1. punkta a) apakšpunktu, jo netika iesniegts iepriekšējs paziņojums par transportlīdzekļu atkalizvešanu, kurš ir obligāti jāiesniedz ieviešanas pārstrādei režīma gadījumā.

- 18 *Terex*, lai noregulētu situāciju, centās panākt eksporta deklarāciju grozīšanu saskaņā ar Muitas kodeksa 78. panta 3. punktu. Muitas iestādes atteicās grozīt šīs deklarācijas, jo, pirmkārt, *Terex* esot vēlējies grozīt piemērojamo muitas režimu un, otrkārt, situācija nevarot tikt labota tāpēc, ka nav iespējams retroaktīvi iesniegt iepriekšēju paziņojumu par preču atkalizvešanu.
- 19 Turklāt *Terex* lūdza saskaņā ar Muitas kodeksa 239. pantu atlaist muitas parādu. Muitas iestādes atteicās apmierināt šo lūgumu, jo *Terex* bija pieļāvis kļaju nolaidību, līdz ar ko šī tiesību norma nebija piemērojama.
- 20 Iesniedzējtiesa uzskata, ka Muitas kodeksa 203. pants nevar izraisīt muitas parāda rašanos šajā tiesvedībā. Preces, kuras eksportēja *Terex*, nevarēja iegūt Kopienu preču statusu Muitas kodeksa 4. panta 7. punkta nozīmē vienīgi tā iemesla dēļ, ka eksporta deklarācijās tika izmantots nepareizs kods, proti, 10 00. Tomēr iesniedzējtiesa uzskata, ka Muitas kodeksa 204. panta piemērošana var šīs lietas apstākļos izraisīt muitas parāda rašanos un ka šo parādu nevar atlaist, ne piemērojot īstenošanas regulas 859. pantu, ne piemērojot noilgumu. Saistībā ar Muitas kodeksa 78. panta 3. punkta piemērošanu šajā lietā iesniedzējtiesa uzskata, ka šī tiesību norma ļauj noregulēt situāciju, neraugoties uz faktu, ka Muitas kodeksa 182. panta 3. punktā ir pieprasīta iepriekšēja paziņojuma par preču atkalizvešanu sniegšana.
- 21 Visbeidzot, iesniedzējtiesa uzskata, ka *Terex* nevar tikt pārmesta kļaju nolaidība Muitas kodeksa 239. panta nozīmē. Šajā sakarā tā uzskata, ka muitas iestāžu rīcība veicināja, ka attiecīgajā laika posmā tika izmantots nepareizs muitas procedūras kods.

22 Šādos apstākļos *VAT and Duties Tribunal*, Edinburga, apturēja tiesvedību un uzdeva Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai Kodekss, it īpaši tā 78. pants, ļauj pārskatīt deklarāciju, lai izlabotu muitas procedūras kodu, un, ja tas tā ir, vai Apvienotās Karalistes muitas iestādēm ir pienākums grozīt deklarāciju un noregulēt situāciju?
  
- 2) Vai šajā lietā, ievērojot iepriekš 3.–21. punktā izklāstītos apstākļus, preces tika nelikumīgi izņemas no muitas uzraudzības Muitas kodeksa 203. panta 1. punkta izpratnē, piemērojot īstenošanas regulas 865. pantu?
  
- 3) Ja tas tā ir — vai ievedmuitas parāds tādējādi radās saskaņā ar Muitas kodeksa 203. pantu?
  
- 4) Pat ja muitas parāds nav radies saskaņā ar Muitas kodeksa 203. pantu — vai tas ir radies saskaņā ar šī kodeksa 204. pantu, ievērojot
  - a) “klajas nolaidības” konstatējumus lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu 34.–43. punktā un
  
  - b) jautājumu par to, vai Apvienotās Karalistes muitas iestādes, savlaicīgi neinformējot par muitas parādu saskaņā ar Kodeksa 204. pantu, ir izpildījušas Muitas kodeksa 221. panta 3. punktā paredzētos pienākumus?

5) Tā kā:

- a) situācija nevar tikt noregulēta saskaņā ar Muitas kodeksa 78. pantu,
- b) ir bijis muitas parāds un
- c) ir pastāvējusi īpaša situācija atbilstoši īstenošanas regulas 899. pantam,

vai iesniedzējtiesa, ievērot lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu izklāstītos apstākļus, var atzīt, ka nav tikusi pieļauta klaja nolaidība un tādēļ muitas parāds saskaņā ar Muitas kodeksa 239. pantu ir jāatlaiž?”

*Lieta C-431/08*

<sup>23</sup> *Wilson un Caterpillar* ražo ģeneratorus. Tie importē detaļas, kas tiek iemontētas šajos ģeneratoros, gluži tāpat kā citas detaļas, kurām ir Kópienas izcelsme. Importētājām

detaļām netiek uzlikts nodoklis saskaņā ar ievēšanas pārstrādei režīmu. Ģeneratori tiek galvenokārt pārdoti pircējiem, kas neatrodas Kopienā.

- 24 No 2002. gada oktobra līdz 2005. gada februārim muitas aģenti, kas rīkojās *Wilson* un *Caterpillar* vai pircēju vārdā, ierakstīja eksporta deklarācijās muitas procedūras kodu 10 00, kas apzīmē Kopienas preču eksportu, tā vietā, lai ierakstītu kodu 31 51, kas attiecas uz tādu preču atkalizvešanu, saistībā ar kurām netiek uzlikts nodoklis.
- 25 2005. gada 21. februārī *Wilson* un *Caterpillar* informēja Apvienotās Karalistes muitas iestādes, ka tie ir izmantojuši nepareizu muitas procedūras kodu, sakarā ar ko šīs iestādes *a posteriori* izdeva lēmumus par nodokļa apmēru.
- 26 Gluži tāpat kā *Terex* gadījumā muitas iestādes uzskatīja, ka nepareiza koda izmantošana ir radījusi pienākumu nomaksāt muitas nodokli par precēm, kurām netiek uzlikts nodoklis, ka situācija nevar tikt noregulēta saskaņā ar Muitas kodeksa 78. pantu un ka nav iemesla atbrīvot no nodokļa maksāšanas saskaņā ar Muitas kodeksa 239. pantu.
- 27 Iesniedzējtiesa uzskata, ka šīs preces vienmēr ir bijušas “ārpuskopienas preces” Muitas kodeksa 4. panta 8. punkta nozīmē un ka nepareiza muitas procedūras koda norādīšana nevarēja pakļaut šīs preces eksporta procedūrai, kura ir ekskluzīvi paredzēta Kopienas precēm. Līdz ar to vienīgi tas, ka ticis izmantots nepareizs muitas procedūras kods, nepiešķir Kopienas preču statusu precēm, par kurām ir runa pamata prāvā, kā tas paredzēts istenošanas regulas 865. pantā.

- 28 Iesniedzējtiesa uzskata, ka preces, par kurām ir runa pamata prāvā, visu laiku ir bijušas pakļautas muitas uzraudzībai Muitas kodeksa 4. panta 13. punkta nozīmē, kaut gan nepareiza muitas procedūras koda izmantošana var kavēt minēto iestāžu kontroles procedūras. Tas, kā muitas iestādes ir interpretējušas Muitas kodeksa 203. pantu un īstenošanas regulas 865. pantu, implicē, ka šajos pantos ir paredzēts sods par nepareiza koda izmantošanu, kas pēc iesniedzējtiesas uzskatiem ir pretēji Kopienas likumdevēja gribai.
- 29 Saistībā ar Muitas kodeksa 78. panta piemērošanu pamata prāvas situācijai iesniedzējtiesa uzskata, ka situācija var tikt noregulēta saskaņā ar minētā panta 3. punktu.
- 30 Visbeidzot, iesniedzējtiesa, izvērtējusi tās izskatīšanā esošā strīda apstākļus, secina, ka *Wilson* un *Caterpillar* nevar pārņemt "klaju nolaidību" Muitas kodeksa 239. panta nozīmē. Šajā sakarā tā it īpaši norāda uz attiecīgo noteikumu sarežģītību un faktu, ka Apvienotās Karalistes muitas iestādes neizpildīja savu pienākumu brīdināt tirgus dalībniekus par nepareiza muitas procedūras koda izmantošanas sekām.
- 31 Šādos apstākļos *VAT and Duties Tribunal*, Ziemeļīrija, apturēja tiesvedību un iesniedza Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- "1) Vai šajā lietā, ievērojot lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu izklāstītos apstākļus, preces tika nelikumīgi izņemtas no muitas uzraudzības Muitas kodeksa 203. panta 1. punkta izpratnē, piemērojot īstenošanas regulas 865. pantu?



- 2) Ja tas tā ir — vai ievedmuitas parāds tādējādi radās saskaņā ar Muitas kodeksa 203. pantu?
  
- 3) Ja atbilde uz pirmo un otro jautājumu ir apstiprinoša — vai muitas kodekss, it īpaši tā 78. panta 3. punkts, ļauj pārskatīt deklarāciju, lai izlabotu muitas procedūras kodu, un, ja tas tā ir, vai Apvienotās Karalistes muitas iestādēm ir pienākums grozīt deklarāciju un noregulēt situāciju?
  
- 4) Ja labošana saskaņā ar Muitas kodeksa 78. pantu nevar notikt un tā kā ir radies muitas parāds saskaņā ar šī kodeksa 203. pantu, un, ņemot vērā, ka neapstrīdami ir pastāvējusi īpaša situācija īstenošanas regulas 899. panta izpratnē — vai tiesa, ievērojot lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu izklāstītos apstākļus un konstatējumus, varēja atzīt, ka klaja nolaidība netika pieļauta, līdz ar ko muitas parāds saskaņā ar muitas kodeksa 239. pantu būtu jāatļauj, bet muitas parāda samaksas pieprasījums — jāatsauc? It īpaši, izvērtējot, vai attiecīgais uzņēmējs ir pieļāvis klaju nolaidību, — vai kompetentās iestādes ir tiesīgas ņemt vērā, ka pati ieņēmumu dienesta rūpības un pārvaldības pienākumu neizpilde ir veicinājusi kļūdas, kas izraisījušas muitas parādu?”

<sup>32</sup> Ar Tiesas priekšsēdētāja 2008. gada 13. novembra rīkojumu lieta C-430/08 un lieta C-431/08 tika apvienotas rakstveida un mutvārdu procesa vajadzībām, kā arī sprieduma taisīšanai.

## Par prejudiciālajiem jautājumiem

*Par otro un trešo jautājumu lietā C-430/08, kā arī par pirmo un otro jautājumu lietā C-431/08*

- 33 Ar šiem jautājumiem, kurus ir lietderīgi apskatīt kopā, iesniedzējtiesas būtībā jautā, vai tas, ka eksporta deklarācijās tika izmantots muitas procedūras kods 10 00, kas apzīmē Kopienas preču eksportu, tā vietā, lai izmantotu kodu 31 51, kas attiecas uz preču, saistībā ar kurām tiek piemērots ieviešanas pārstrādei režīms, atkalizvešanu, ir jāuzskata par preču izņemšanu no muitas uzraudzības un vai līdz ar to rodas muitas parāds Muitas kodeksa 203. panta 1. punkta nozīmē.
- 34 Saskaņā ar Muitas kodeksa 203. panta 1. punktu ievadmuitas parāds rodas, nelikumīgi izņemot no muitas uzraudzības ar ievadmuitas nodokli apliekamās preces.
- 35 Saskaņā ar Tiesas judikatūru jēdziens “preču izņemšana no muitas uzraudzības” ir jāsaprot tādējādi, ka tas attiecas uz visām darbībām un bezdarbību, kuru rezultātā, kaut vai tikai īslaicīgi, tiek traucēta kompetentās muitas iestādes piekļuve muitas uzraudzībā esošajām precēm un Muitas kodeksā paredzētās pārbaudes veikšana (skat. Tiesas 2001. gada 1. februāra spriedumu lietā C-66/99 *D. Wandel, Recueil*, I-873. lpp., 47. punkts; 2002. gada 11. jūlija spriedumu lietā C-371/99 *Liberexim, Recueil*, I-6227. lpp., 55. punkts; 2004. gada 12. februāra spriedumu lietā C-337/01 *Hamann International, Recueil*, I-1791. lpp., 31. punkts, kā arī 2004. gada 29. aprīļa spriedumu lietā C-222/01 *British American Tobacco, Recueil*, I-4683. lpp., 47. punkts).
- 36 Tā kā šis jēdziens nav definēts Kapienu tiesību aktos, īstenošanas regulas 865. pantā ir norādīti fakti piemēri, kuri ir jāuzskata par tādiem, kas nozīmē izņemšanu no muitas uzraudzības Muitas kodeksa 203. panta 1. punkta nozīmē (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *D. Wandel*, 46. punkts).

37 Saskaņā ar īstenošanas regulas 865. pantu muitas deklarācijas uzrādīšanu par attiecīgām precēm vai līdzīgas darbības ar tādu pašu juridisko spēku, kā arī dokumenta uzrādīšanu muitas iestādēm ar nolūku saņemt to vīzu uzskata par muitas uzraudzības pārtraukšanu Muitas kodeksa 203. panta 1. punkta izpratnē, ja šo darbību iznākumā precēm nepareizi tiek piešķirts Kopienas muitas statuss.

38 Šajā sakarā iesniedzējtiesas, *Terex*, kā arī *Wilson* un *Caterpillar* uzskata, ka muitas procedūras koda 10 00, kas apzīmē Kopienas preču eksportu, norādīšana tā vietā, lai norādītu kodu 31 51, kas attiecas uz preču, saistībā ar kurām tiek piemērots ievešanas pārstrādei režīms, atkalizvešanu, nav grozījusi attiecīgo preču statusu, kuras vienmēr bijušas jāuzskata par ārpuskopienas precēm. Šīs preces nav tikušas laistas brīvā apgrozībā, kas tām saskaņā ar Muitas kodeksa 79. pantu būtu piešķīris Kopienas preču statusu. Lai piemērotu īstenošanas regulas 865. pantu, nav pietiekami, ka nepareizā muitas koda 10 00 norādīšana ir radījusi nepatiesu iespaidu, ka tās ir Kopienas preces.

39 Šī interpretācija nevar tikt pieņemta.

40 Īstenošanas regulas 865. pants norāda uz situāciju, kurā Kopienas preču statuss ar deklarācijām tiek piešķirts precēm, kuras nevar tikt uzskatītas par tādām, līdz ar ko ārpuskopienas preces tiek izņemtas no muitas uzraudzības, kas tām noteikta Muitas kodeksā, it īpaši tā 37. pantā.

41 Šajā sakarā, lai izvērtētu, vai koda, kurš apzīmē Kopienas preču eksportu, norādīšana ietekmē muitas iestāžu kontroles kapacitāti, ir svarīgi uzsvērt ievešanas pārstrādei

režīma īpašās iezīmes un lomu, kāda šajā kontekstā ir pareizai muitas procedūras koda norādīšanai.

- 42 Vispirms, kā uzskata Eiropas Kopienu Komisija, ir jānorāda, ka ieviešanas pārstrādei režīms, režīms, kas ietver nodokļa neuzlikšanu, ir izņēmuma pasākums, kas ir paredzēts, lai veicinātu noteikta veida ekonomisku darbību veikšanu. Tā kā šī procedūra ietver acīmredzamu risku saistībā ar pareizu muitas tiesību aktu piemērošanu un nodokļu iekasēšanu, tās izmantotājiem ir strikti jāievēro no tās izrietošie pienākumi. Tāpat no šo pienākumu neizpildes izrietošās sekas ir jāinterpretē stingri.
- 43 Pienākumiem, kas izriet no Muitas kodeksa 182. panta 3. punkta un saskaņā ar kuriem ir jāiesniedz deklarācija, kurā ir norādīts pareizs muitas procedūras kods, kas apzīmē preču, kuras ir pakļautas ieviešanas pārstrādei režīmam, atkalizvešanu, ir īpaši nozīme muitas kontrolei saistībā ar šo muitas procedūru.
- 44 Muitas procedūras koda, kas apzīmē tādu preču atkalizvešanu, kuras ir pakļautas ieviešanas pārstrādei režīmam, mērķis ir nodrošināt, lai muitas iestādes veiktu efektīvu uzraudzību, un tām dotu iespēju, izmantojot vienīgi muitas deklarāciju, varētu identificēt attiecīgo preču statusu bez nepieciešamības veikt pārbaudes vai vēlākas konstatācijas. Šis mērķis ir īpaši svarīgs, jo preces, kas ir ievestas muitas teritorijā, saskaņā ar Muitas kodeksa 37. panta 2. punktu paliek vienīgi muitas uzraudzībā līdz brīdim, kad tās tiek atkalizvestas.
- 45 Tādēļ muitas procedūras kods, kas apzīmē to, ka runa ir par preču, kuras ir pakļautas ieviešanas pārstrādei režīmam, atkalizvešanu, ļauj muitas iestādēm pēdējā brīdī nolemt,

vai saskaņā ar Muitas kodeksa 37. panta 1. punktu veicama muitas pārbaude, t.i., jāpārbauda, vai atkalizvedamās preces patiešām atbilst precēm, kas ir pakļautas ieviešanas pārstrādei režīmam.

46 Līdz ar to, norādot muitas procedūras kodu 10 00 eksporta deklarācijās, par kurām ir runa pamata prāvās, attiecīgajām precēm kļūdaini ir piešķirts Kopienas preču statuss un tādējādi tieši ietekmēta muitas iestāžu iespēja veikt Muitas kodeksa 37. panta 1. punktā paredzētās kontroles.

47 Šajos apstākļos tas, ka eksporta deklarācijās ticis izmantots muitas procedūras kods 10 00, ar kuru tiek apzīmēts Kopienas preču eksports, tā vietā, lai izmantotu kodu 31 51, kas tiek izmantots saistībā ar preču, kurām netiek uzlikts nodoklis, atkalizvešanu, ir jākvalificē kā šo preču “izņemšana” no muitas uzraudzības (skat. pēc analogijas iepriekš minēto spriedumu lietā *British American Tobacco*, 53. punkts).

48 Turklāt saistībā ar muitas iestāžu veiktās kontroles eventuālo neesamību attiecīgajā laika posmā ir jānorāda, ka šāds apstāklis nevar būt faktors, kas izslēdz jēdziena “izņemšana no muitas uzraudzības” piemērošanu. Saskaņā ar judikatūru, lai būtu notikusi izņemšana no muitas uzraudzības, pietiek ar to, ka attiecīgās preces ir objektīvi izņemtas no iespējamās kontroles, neatkarīgi no tā, vai šādu kontroli attiecīgā iestāde faktiski ir veikusi (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *British American Tobacco*, 55. punkts).

49 Visbeidzot, uzskats, ka Muitas kodeksa 203. panta 1. punktā šim pantam nepamatoti ir piešķirts pārmērīgas sankcijas raksturs, nevar tikt pieņemts.

50 Pirmkārt, kā tas atgādināts šī sprieduma 42. punktā, ieviešanas pārstrādei režīma izmantotājiem ir stingri jāievēro to pienākums saskaņā ar šo režīmu. Otrkārt, tā kā attiecīgās preces tika eksportētas kā Kopienas preces, tās varētu tikt potenciāli atkalievestas Kopienā kā atgrieztās preces Muitas kodeksa 185. panta nozīmē, nepastāvot pienākumam par tām maksāt ievedmuitu.

51 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz otro un trešo jautājumu lietā C-430/08, kā arī uz pirmo un otro jautājumu lietā C-431/08 ir jāatbild tādējādi, ka tas, ka eksporta deklarācijās ticis izmantots muitas procedūras kods 10 00, ar kuru tiek apzīmēts Kopienas preču eksports, tā vietā, lai izmantotu kodu 31 51, kas tiek izmantots saistībā ar precēm, kurām netiek uzlikts nodoklis saskaņā ar ieviešanas pārstrādei režīmu, rada muitas parādu saskaņā ar Muitas kodeksa 203. panta 1. punktu un īstenošanas regulas 865. panta pirmo daļu.

52 Ņemot vērā šo atbildi, uz ceturto jautājumu lietā C-430/08 nav jāatbild.

*Par pirmo jautājumu lietā C-430/08 un otro jautājumu lietā C-431/08*

53 Ar šiem jautājumiem, kurus ir lietderīgi apskatīt kopā, iesniedzējtiesas būtībā jautā, vai Muitas kodeksa 78. panta 3. punkts ļauj pārskatīt deklarāciju, lai izlabotu muitas procedūras kodu, un vai Apvienotās Karalistes muitas iestādēm ir pienākums grozīt deklarāciju un noregulēt situāciju.

- 54 Šajā sakarā iesniedzējtiesas norāda, ka muitas iestādes ir atteikušās piemērot Muitas kodeksa 78. panta 3. punktu, jo, pirmkārt, pamata prāvās runa esot bijusi nevis par eksporta deklarāciju labošanu, bet gan par muitas procedūras maiņu un, otrkārt, tā kā neesot bijis iepriekšēja paziņojuma saskaņā ar Muitas kodeksa 182. panta 3. punktu, situācijas nevarot tikt noregulētas.
- 55 Vispirms ir jākonstatē, ka “attiecīgā muitas procedūra”, kā to ir norādījušas iesniedzējtiesas, kā arī *Wilson* un *Caterpillar*, saskaņā ar Muitas kodeksa 78. panta 3. punktu bija ieviešanas pārstrādei režīms, ko prasītājas pamata prāvā piemēroja, izmantojot nepareizo muitas kodu 10 00.
- 56 Tāpat ir jānoraida apgalvojums par to, ka saskaņā ar Muitas kodeksa 78. panta 3. punktu netiktu novērsts, ka nebija iesniegts iepriekšējs paziņojums, kas pieprasīts Muitas kodeksa 182. panta 3. punktā. Šāda interpretācija iestātos pret šī panta loģiku, kuras mērķis ir saskaņot muitas procedūru ar faktisko situāciju. Tādējādi 78. panta 3. punktā nav nodalītas kļūdas vai neizdarība, kuras var labot un kuras nevar labot. Frāze “nepatiesa vai nepilnīga informācija” ir jāinterpretē tādējādi, ka tā attiecas gan uz tehniskām kļūdām vai neizdarību, gan uz piemērojamo tiesību interpretācijas kļūdām (2005. gada 20. oktobra spriedums lietā *C-468/03 Overland Footwear*, Krājums, I-8937. lpp., 63. punkts).
- 57 Tādējādi pretēji Apvienotās Karalistes muitas iestāžu un valdības apsvērumos paustajam uzskatam pamata prāvās situācijas ietilpst Muitas kodeksa 78. panta piemērošanas jomā un principā var tikt noregulētas saskaņā ar šo tiesību normu.
- 58 Muitas kodeksa 78. panta 1. punktā ir noteikts, ka muitas iestādes “var” pēc savas ierosmes vai pēc deklarētāja lūguma grozīt deklarāciju, t.i., to pārskatīt. Gadījumā, ja deklarētājs lūdz veikt labojumus, muitas dienestiem tā lūgums ir jāizskata vismaz attiecībā uz to, vai pastāv pamats veikt minētos labojumus (iepriekš minētais spriedums lietā *Overland Footwear*, 45. un 46. punkts). Šī tiesību norma pakļauj deklarētāja lūgtās

pārskatīšanas veikšanu muitas iestāžu vērtējumam gan saistībā ar tās principu, gan ar tās rezultātu (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Overland Footwear*, 66. punkts).

- 59 Veicot šo pirmo novērtējumu, muitas dienesti tostarp ņem vērā, vai ir iespējams pārbaudīt deklarācijā, kuru paredzēts pārskatīt, un lūgumā par deklarācijas pārskatīšanu minētās ziņas (iepriekš minētais spriedums lietā *Overland Footwear*, 47. punkts).
- 60 Ja pārskatīšana principā ir iespējama, tad novērtēšanas beigās muitas dienestiem atbilstoši to vērtējumam un, ievērojot iespējamo pārsūdzību tiesā, vai nu ar motivētu lēmumu ir jānoraida deklarētāja lūgums, vai jāveic lūgtie labojumi (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Overland Footwear*, 50. punkts).
- 61 Gadījumā, ja lūgums tiek apmierināts, muitas dienesti atkārtoti pārbauda deklarāciju un, ņemot vērā iesniegto informāciju, novērtē deklarētāja argumentu pamatotību (iepriekš minētais spriedums lietā *Overland Footwear*, 51. punkts).
- 62 Ja deklarācijas pārskatīšanas rezultātā atklājas, ka attiecīgās muitas procedūras noteikumi ir piemēroti, pamatojoties uz nepatiesu vai nepilnīgu informāciju, muitas



dienestiem saskaņā ar Muitas kodeksa 78. panta 3. punktu, ņemot vērā tiem pieejamo jauno informāciju, ir jāveic pasākumi, kas nepieciešami, lai stāvokli labotu (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Overland Footwear*, 52. punkts).

63 Ja noslēgumā atklājas, ka deklarētāja samaksātais ievadmuītas nodoklis tam pēc likuma brīdī, kad tas tika noteikts, nebija jāmaksā, situācijas noregulēšanai nepieciešamais pasākums var būt tikai viens — minētā nodokļa atmaksa (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Overland Footwear*, 53. punkts).

64 Atmaksā tiek veikta saskaņā ar Muitas kodeksa 236. pantu, ja ir izpildīti šajā noteikumā paredzētie nosacījumi, t.i., nepastāv personas prettiesiska rīcība un ir ievērots atmaksas lūguma iesniegšanai paredzētais termiņš, kas principā ir trīs gadi (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Overland Footwear*, 54. punkts).

65 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz pirmo jautājumu lietā C-430/08 un uz trešo jautājumu lietā C-431/08 ir jāatbild, ka Muitas kodeksa 78. pants ļauj pārskatīt preču eksporta deklarāciju, lai izlabotu deklarētāja norādīto muiītas procedūras kodu, un muiītas iestādēm, pirmkārt, ir jāizvērtē, vai tiesību normas, kas nosaka attiecīgo muiītas procedūru, nav piemērotas, pamatojoties uz nepatiesu vai nepilnīgu informāciju, un vai ievēšanas pārstrādei režīma mērķi nav tikuši apdraudēti, it īpaši tādā ziņā, ka preces, uz kurām tiek attiecināts attiecīgais režīms, patiešām ir tikušas atkalizvestas, kā arī, otrkārt, ir jāveic pasākumi, kas nepieciešami, lai noregulētu situāciju, ņemot vērā tām pieejamo jauno informāciju.

66 Ņemot vērā atbildi uz šiem jautājumiem, nav jāatbild uz piekto jautājumu lietā C-430/08 un ceturto jautājumu lietā C-431/08.

## Par tiesāšanās izdevumiem

- 67 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesos, kurus izskata iesniedzējtiesas, un tās lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturrtā palāta) nospriež:

- 1) tas, ka eksporta deklarācijās ticis izmantots muitas procedūras kods 10 00, ar kuru tiek apzīmēts Kopienas preču eksports, tā vietā, lai izmantotu kodu 31 51, kas tiek izmantots saistībā ar precēm, kurām netiek uzlikts nodoklis saskaņā ar ieviešanas pārstrādei režīmu, rada muitas parādu saskaņā ar Padomes 1992. gada 12. oktobra Regulas (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi 203. panta 1. punktu un Komisijas 1993. gada 2. jūlija Regulas (EEK) Nr. 2454/93, ar ko nosaka īstenošanas noteikumus Regulai Nr. 2913/92, kas grozīta ar Komisijas 1998. gada 29. jūlija Regulu (EK) Nr. 1677/98, 865. panta pirmo daļu;
  
- 2) Regulas Nr. 2913/92 78. pants ļauj pārskatīt preču eksporta deklarāciju, lai izlabotu deklarētāja norādīto muitas procedūras kodu, un muitas iestādēm, pirmkārt, ir jāizvērtē, vai tiesību normas, kas nosaka attiecīgo muitas procedūru, nav piemērotas, pamatojoties uz nepatiesu vai nepilnīgu informāciju, un vai ieviešanas pārstrādei režīma mērķi nav tikuši apdraudēti it īpaši tādā ziņā, ka preces, uz kurām tiek attiecināts attiecīgais režīms, patiešām ir

**tikušas atkalizvestas, kā arī, otrkārt, ir jāveic pasākumi, kas nepieciešami, lai noregulētu situāciju, ņemot vērā tām pieejamo jauno informāciju.**

[Paraksti]